

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що ідентифіковані у ході дослідження проблеми впровадження інноваційного менеджменту характеризуються комплексністю і потребують побудови цілісної управлінської політики, що має збалансовано враховувати основні функціональні та процесні компоненти діяльності підприємницької структури.

Література:

1. Вороніна В., Клименчукова Н. Інноваційний розвиток: етапи, *теорії, тенденції. Формування ринкової економіки в Україні*. 2022. № 46. С. 13-24.
2. Заїка Ю. Інноваційний менеджмент підприємств в антикризових умовах. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2022. № 1(5). С. 62-67.

БАНКІВСЬКИЙ РИЗИК – ЗАГРОЗА НЕДООТРИМАННЯ ДОХОДІВ БАНКОМ

Левковець Н.П., кандидат економічних наук, доцент,
Національний транспортний університет, м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5382-5418>

Ризики, на які наражаються вітчизняні банки залежать від загальної ділової стратегії банку, його організаційної структури, функціонування внутрішніх систем, включаючи комп'ютерні та інші технології, узгодженості політики банку, а також від заходів, спрямованих на упередження шахрайства та помилок в управлінні.

Крім цього, банкам слід зважати на ризики, пов'язані із зовнішнім середовищем банківського бізнесу, в т. ч. з макроекономічними й політичними факторами, правовими умовами та режимом регулювання, а також із загальною інфраструктурою фінансового сектору й системою платежів.

На даний момент, в національній банківській системі присутні всі типи ризиків, що в випадку реалізації можуть загрожувати діяльності банку в цілому або ж підірвати його фінансове становище і достатність капіталу. Тому дана класифікація досить точно відповідає сучасному стану українських банків і може використовуватися в практичній діяльності.

Крім того, однією з класифікацій банківських ризиків, є класифікація, запропонована Національним банком України Згідно з

Методичними вказівками з інспектування банків «Система оцінки ризиків» Національного банку України [1], ризики банківської діяльності – це ймовірність того, що події, очікувані, або неочікувані, можуть мати негативний вплив на капітал та/або надходження банку.

Ризики банківської діяльності випливають із специфіки банківської діяльності, що здійснюється в умовах ринкових відносин, і означають ймовірність одержання доходів, менших від очікуваних, зниження вартості активів. Підвищені банківські ризики призводять до значних фінансових втрат, і, як наслідок, до банкрутства банківської установи.

Згідно з класифікацією Національного банку України, існує 9 основних категорій банківського ризику [2]:

- кредитний;
- валютний;
- ліквідності;
- ринковий;
- зміни % ставки;
- репутації;
- операційно-технологічний;
- юридичний;
- стратегічний.

Ці види ризиків не є взаємовиключними. Будь-який банківський продукт або послуга може наражати на банк відразу декілька ризиків одночасно [1].

Ця класифікація ризиків відображає підхід Національного банку України до ідентифікації ризиків банків, але вона не є вичерпною і кожен окремий банк може доповнити її відповідно до власного бачення ризиків, з якими він працює або планує працювати.

У цьому разі банк має розробити власну нормативну базу щодо управління визначеними категоріями ризиків, у тому числі з урахуванням кращої світової та вітчизняної практики, зокрема Базельського комітету з банківського нагляду, а також Принципів корпоративного управління.

Класифікація банківських ризиків за класифікацією Національного банку України не визначає інвестиційний ризик як окрему категорію банківського ризику та визначає ризик інвестування коштів у складі кредитного ризику.

Вітчизняним банкам доцільно використовувати карту ризиків (докладна структура фінансових ризиків комерційного банку), створену компанією «Pricewaterhouse Coopers», що одержала назву GARP [3].

Ця класифікація нараховує 6 класів (кредитний ризик, ринковий ризик, ризик концентрації портфеля, ризик ліквідності, операційний ризик, ризик бізнес-подій) та 23 видів ризиків (прямий кредитний ризик, розрахунковий ризик, ризик кредитного еквівалента, ризик кореляції, фондовий ризик, процентний ризик, валютний ризик, ризик кредитного середу, ризик інструмента, ризик істотної операції, ризик сектора економіки, ризик ліквідності, ризик ліквідності активів, ризик трансакції, ризик операційного контролю, ризик систем, ризик конвертованості валют, ризик зміни кредитного рейтингу, ризик репутації, податковий ризик, юридичний ризик, ризик непередбачених обставин, ризик законодавства), що дає змогу всебічно розглянути та дослідити проблематику цього питання.

Банківський ризик – це імовірність недоотримання прибутків або зменшення ринкової вартості капіталу банку внаслідок несприятливого впливу зовнішніх чи внутрішніх чинників.

В банківській сфері можна помітити значно вищий ступень ризикованості, порівняно з іншими сферами економічної діяльності.

Цей процес зумовлений специфікою виконуваних операцій. Саме банківська діяльність у більшості країн світу підлягає жорсткому регулюванню з боку держави та спеціальних органів нагляду.

Також банківський ризик має більші руйнівні наслідки у разі його перевищення, оскільки неплатоспроможність банків призводить до обмеження доступу до фінансових ресурсів великої кількості фізичних та юридичних осіб, що в свою чергу призводить до неплатоспроможності фізичних та юридичних осіб.

Для України проблема управління банківськими ризиками є актуальною, оскільки вітчизняні комерційні банки мають схильність до неплатоспроможності і банкрутства, а також високого ступеня ризиковості.

Література:

1. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» від 15.03.2004. № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04#Text> (дата звернення: 08.02.2024).

2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 08.02.2024).

3. GARP. The Financial Risk Manager. URL: <http://www.garp.org/ffm/study-center/study-materials.aspx/> (date of application: 08.02.2024).